

I.3 Výdaje na inovace

Údaje o inovacích jsou v rámci EU organizovány jako Celoevropské šetření o inovacích (CIS - Community Innovation Survey) na základě legislativních aktů Eurostatu (Rozhodnutí Rady EU č. 94/78 z 24. 1. 1994 a Nařízení Komise ES č. 1450/2004 z 22. 4. 2004). Metodologickým manuálem používaným jako zdroj mezinárodně standardizované metodiky pro potřeby šetření CIS je *Oslo manuál* (OECD 2005)¹, který vznikl na půdě OECD ve spolupráci s Eurostatem.

Inovace je člověkem cíleně navrhovaná změna, týkající se výrobků (uvedení nových nebo významně vylepšených do výroby a na trh), výrobních postupů (procesů), organizace práce a výroby (nové organizační řešení strukturálního významu), metod řízení, používaných poprvé alespoň na úrovni podniku.

Užší pojetí inovace, které se používá jako definice ve statistickém šetření o inovacích, je zaměřeno na tzv. **technické inovace**, tj. na tvorbu nových či zlepšování existujících výrobků a poskytovaných služeb, výrobních technologií a procesů. Inovace v tomto pojetí tedy představuje proces provádění kontinuálních změn (v technickém řešení výrobku, technologii výroby, použitých materiálech atd.). Podle zaměření inovačního procesu rozlišujeme inovaci produktu (zboží nebo služby) a inovaci procesu.

(více metodických informací je uvedeno v části III.2 věnované inovacím)

Celkové výdaje na inovace, které byly vyvolány inovačními aktivitami ekonomických subjektů ve sledovaném období zahrnují:

a) v období 1999-2001 a 2002-2003:

- **vnitrofiremní výzkum a vývoj, získání výsledků z externího výzkumu a vývoje, získání strojů a zařízení** (progresivní stroje, počítačový hardware speciálně koupený pro zavedení nových nebo významně zlepšených produktů a/nebo procesů),
- **získání jiných externích znalostí** (nákup patentových práv a nepatentovaných vynálezů, licencí, know-how, obchodních známek, softwaru a dalších forem znalostí od jiných subjektů za účelem jejich využití ve firemních inovacích),
- **školení** (firemní a externí vzdělávací programy pro zaměstnance přímo určené na vývoj a/nebo zavádění inovací),
- **design a jiné formy přípravy na výrobu/dodávky** (procedury a technická příprava vedoucí k vlastní realizaci produktů a procesních inovací, které nejsou zahrnuty jinde).

b) v období 2003-2005

- **vnitrofiremní výzkum a vývoj, získání výsledků z externího výzkumu a vývoje, získání strojů a zařízení** (progresivní stroje, počítačový hardware speciálně koupený pro zavedení nových nebo významně zlepšených produktů a/nebo procesů),
- **získání jiných externích znalostí** (nákup patentových práv a nepatentovaných vynálezů, licencí, know-how, obchodních známek, softwaru a dalších forem znalostí od jiných subjektů za účelem jejich využití ve firemních inovacích),

Celkové výdaje na inovace uskutečněné v podnikatelském sektoru se sledují ve struktuře jednak podle typu těchto výdajů (vnitřní VaV, získání strojů a zařízení, školení, uvádění inovací na trh atd.) a dále podle velikosti inovujících ekonomických subjektů a jejich hlavní ekonomické činnosti (odvětvová a technologická klasifikace založená na OKEČ).

Podrobné statistické údaje a metodiku za oblast statistiky inovací v ČR naleznete na webových stránkách ČSÚ v publikaci: „**Technické inovace v ČR za rok 2002-2003**“² nebo v souborné publikaci: „**Ukazatele vědy a technologií v ČR za období 1995-2002**“ (kapitola 14)³.

Nejnovější mezinárodní data a metodika jsou pak volně dostupné na webových stránkách **Eurostatu**⁴ nebo v publikaci OECD: „**Science, Technology and Industry Scoreboard 2005**“⁵

Zdrojem dat v oblasti inovací je v ČR výběrové statistické šetření o technických inovacích (TI), které je prováděno ČSÚ s tříletým referenčním obdobím na výběrovém souboru zpravodajských jednotek podnikatelského sektoru.

¹ <http://www.oecd.org/dataoecd/35/61/2367580.pdf>

² <http://www.czso.cz/csu/edicniplan.nsf/p/9605-04>

³ <http://www.czso.cz/csu/edicniplan.nsf/p/9610-04>

⁴ <http://epp.eurostat.cec.eu.int/>

⁵ www.oecd.org/sti/scoreboard

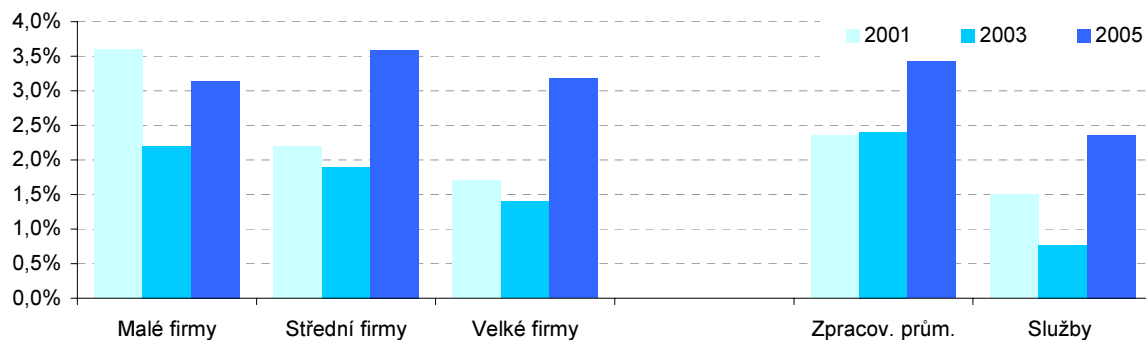
Tab. 19 Celkové výdaje (náklady) na inovace uskutečněné v podnikatelském sektoru ČR

v mil. Kč v běžných cenách (b.c.)

	2001	2003	2005
Celkem	48 041	46 740	107 566
podle velikosti firem			
Malé (10-49 zaměstnanců)	7 786	6 554	9 428
Střední (50-249 zaměstnanců)	10 138	9 177	27 659
Velké (250 a více zaměstnanců)	30 117	31 008	70 480
podle hlavních odvětvových sekcí (OKEČ)			
C Těžba nerostných surovin	188	179	353
D Zpracovatelský průmysl celkem	32 158	31 937	60 125
podle velikosti firem			
Malé (10-49 zaměstnanců)	3 470	3 541	4 959
Střední (50-249 zaměstnanců)	6 315	5 086	18 149
Velké (250 a více zaměstnanců)	22 604	23 424	37 017
podle odvětví (OKEČ)			
Průmysl potravinářský a tabákový	1 861	3 941	7 192
Textilní a kožedělný průmysl	1 273	789	1 289
Dřevozprac., papírenský prům. a vydav. činnosti	3 617	1 502	2 155
Koksování a chemický průmysl	2 891	4 931	3 340
Výroba plastů a ostatních nekov. miner. výrobků	4 283	2 570	9 029
Výroba kovů a kovodělných výrobků	3 813	2 388	7 241
Výroba strojů a zařízení	4 607	2 839	6 476
Výroba elektrických a optických přístrojů	5 136	7 971	9 581
Výroba dopravních prostředků	4 097	3 843	12 272
Výroba nábytku, zpracování druhotných surovin a ost. zprac. prům.	580	1 163	1 552
E Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	1 437	3 261	18 787
G až Q Služby celkem	14 252	11 454	28 301
podle velikosti firem			
Malé (10-49 zaměstnanců)	2 372	2 532	4 447
Střední (50-249 zaměstnanců)	4 459	3 456	8 974
Velké (250 a více zaměstnanců)	7 117	5 389	14 880
podle odvětví (OKEČ)			
Velkoobchod a zprostř. velkoob. (kromě motor. vozidel)	2 944	1 949	3 145
Doprava, skladování, pošty a telekomunikace	3 839	1 716	8 792
Peněžnictví a pojišťovnictví	3 324	3 158	8 283
Zpracování dat a související činnosti	1 533	2 516	4 628
Výzkum a vývoj	1 954	1 494	1 404
Architekt. a inženýr. poradenství ap. tech. služby	434	414	1 760
Technické testování, měření a analýzy	224	207	290

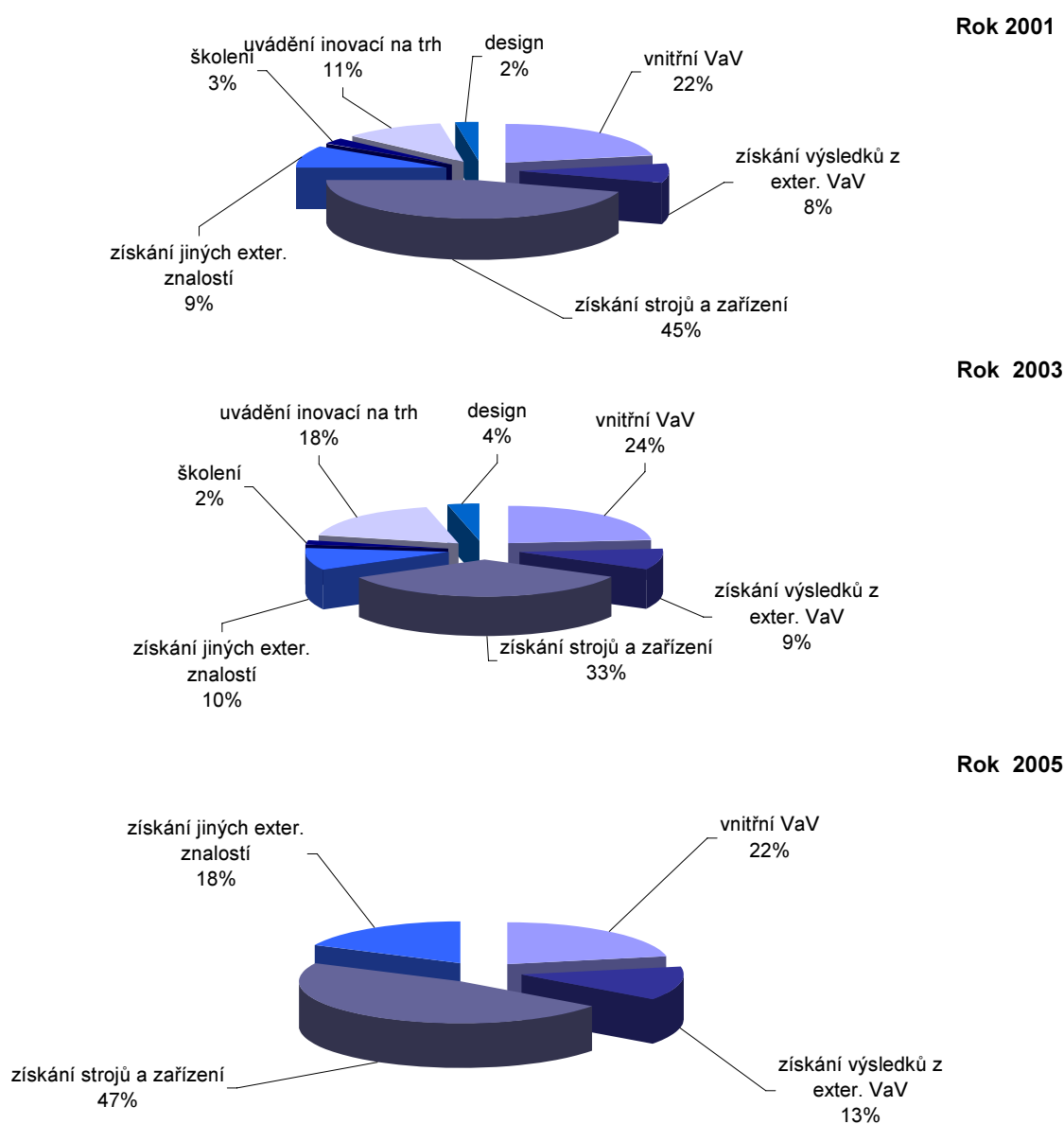
Metodická pozn.: Údaje zjištěné za rok 2005 nejsou z důvodu odlišné metodiky srovnatelné s předchozími roky.

Graf 25 Intenzita* výdajů na inovace v podnikatelském sektoru ČR, podle odvětví a velikosti podniků; 2001, 2003, 2005

*Podíl nákladů na inovace na celkových tržbách inovujících ekonomických subjektů (v %)

Graf 26 Struktura nákladů na inovace v podnikatelském sektoru ČR; 2001, 2003 a 2005

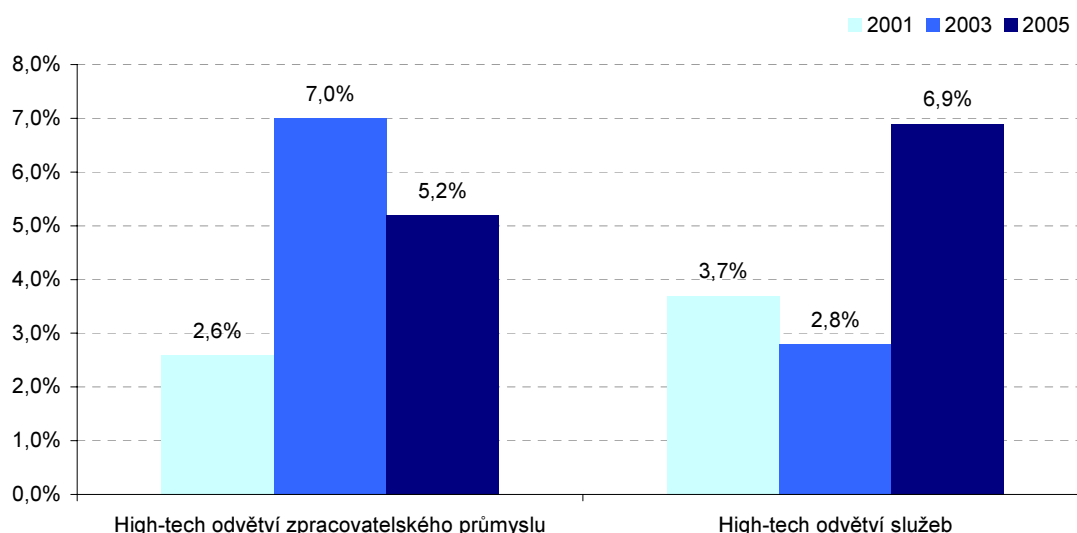

Zdroj: ČSÚ (2006), Statistické šetření o inovacích

Tab. 20 Výdaje (náklady) na inovace v high-tech odvětvích podnikatelského sektoru ČR

	v mil. Kč v běžných cenách (b.c.)		
	2001	2003	2005
Celkem	8 691	13 314	19 215
z toho v high-tech odvětvích zpracovatelského průmyslu celkem	3 074	8 792	7 084
podle velikosti firem			
Malé (10-49 zaměstnanců)	194	201	533
Střední (50-249 zaměstnanců)	1 044	414	1 574
Velké (250 a více zaměstnanců)	1 830	8 177	4 976
podle odvětví (OKEČ)			
Výroba léčiv, chem.láttek, rostl. přípravků a dalších prostředků pro zdrav. účely	280	2 070	1 096
Výroba kancelářských strojů a počítačů	644	41	175
Výroba rádiových, televizních a spojovacích zařízení a přístrojů	966	5 410	1 966
Výroba zdravotnických, přesných, optických a časoměrných přístrojů	543	599	2 877
Výroba a opravy letadel a kosmických lodí	641	672	970
z toho v high-tech odvětvích služeb celkem	5 617	4 522	12 131
podle velikosti firem			
Malé (10-49 zaměstnanců)	829	1 450	1 191
Střední (50-249 zaměstnanců)	2 275	2 153	4 954
Velké (250 a více zaměstnanců)	2 491	919	5 985
podle odvětví (OKEČ)			
Činnosti poštovní a telekomunikační	2 129	704	6 099
Činnosti v oblasti výpočetní techniky	1 533	2 464	4 628
Výzkum a vývoj	1 955	1 354	1 404

Graf 27 Intenzita výdajů na inovace* v high tech odvětvích podnikatelského sektoru ČR; 2001, 2003, 2005

*Podíl nákladů na inovace na celkových tržbách inovujících ekonomických subjektů (v %)

Zdroj: ČSÚ (2006), Statistické šetření o inovacích